

Sygn. akt I ACa 376/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA Marta Sawicka
Sędziowie:	SSA Maria Iwankiewicz (spr.) SSA Dariusz Rostał
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Waclawik

po rozpoznaniu w dniu 15 listopada 2012 r. na rozprawie w Szczecinie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 8 marca 2012 r., sygn. akt VIII GC 242/11

I. uchyla zaskarżony wyrok w punkcie I w zakresie utrzymania w mocy nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 29 sierpnia 2011 roku wydanego w sprawie o sygn. VIII GNc 313/11 co do kwoty 888.618,98 zł (osiemset osiemdziesiąt osiem tysięcy sześćset osiemnaście złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy) i w tym zakresie postępowanie umarza;

II. umarza postępowanie apelacyjne;

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5.400 zł (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA D. Rostał SSA M. Sawicka SSA M. Iwankiewicz

Sygn. akt I ACa 376/12

UZASADNIENIE

Powód Bank (...) spółka akcyjna w W. wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym, aby pozwana (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. zapłaciła powodowi kwotę 1.037.726,98 złotych z zastrzeżeniem

prawa pozwanej do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do wysokości wartości przedmiotu zabezpieczenia hipotecznego, a nadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 29 sierpnia 2011 r. w sprawie VIII GNc 131/11 Sąd Okręgowy w Szczecinie nakazał pozwanej zapłatę dochodzonej pozvem kwoty, uwzględniając zastrzeżenie odpowiedzialności zgodnie z treścią pozwu, a nadto nakazał pozwanej aby zapłaciła stronie powodowej kwotę 17.897 złotych tytułem kosztów postępowania.

W zarzutach złożonych do tego nakazu zapłaty pozwana uznała powództwo do kwoty 148.854,92 zł oraz wniosła o jego oddalenie w pozostałej części, wnosząc o zasądzenie kosztów procesu w stosownej proporcji do zasądzonego i oddalonego powództwa. W zakresie żądania oddalenia powództwa – co do kwoty 253,08 zł zarzuciła, że wierzytelność w tej kwocie nie powstała, bowiem dotyczy odsetek naliczonych przez bank od niespłaconych odsetek. Co do kwoty 888,618,98 zł pozwana podniosła zarzut braku skuteczności prawnej dokonanego wpisu hipoteki zwykłej, która kwotę tę miała zabezpieczać stwierdzając, że jako niezgodny z przepisami ustawy o księgach wieczystych i hipotece wpis ten winien zostać wykreślony.

Wyrokiem z dnia 8 marca 2012 roku, w sprawie o sygn. akt VIII GC 242/11 Sąd Okręgowy w Szczecinie utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 29 sierpnia 2011 r. wydany w sprawie VIII GNc 131/11 w części dotyczącej kwoty 1.037.473,90 zł, uchylił ten nakaz w części dotyczącej kwoty 253,08 zł i nadał temu nakazowi rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie kwoty 148.854,92 zł.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany, zaskarżając go w części dotyczącej kwoty 888,618,98 zł na podstawie niezgodnej z prawem materialnym hipoteki wpisanej w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości stanowiącej własność pozwanej spółki. Na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym w dniu 15 listopada 2012 r. pełnomocnik powoda oświadczył, że cofa pozew i zrzeka się roszczenia, wnosząc jednocześnie o zasądzenie kosztów zastępstwa.

Apelujący złożył natomiast przy piśmie procesowym z dnia 23 listopada 2012 r zawiadomienie o wykreśleniu z księgi wieczystej, prowadzonej dla nieruchomości stanowiącej własność pozwanej spółki hipoteki zwykłej, z której strona powodowa wywodziła swoje roszczenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Przepis art. 203 § 1 k.p.c. stanowi, że pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. W orzecnictwie dominuje pogląd, że zrzeczenie obejmuje roszczenie materialnoprawne (por. m.in. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN - zasada prawna z dnia 23 lutego 1970 r., III CZP 81/69, OSNC 1970, nr 7-8, poz. 119). Artykuł 203 § 2 k.p.c. stanowi, że cofnięcie pozwu niweczy skutki (zarówno procesowe jak i materialnoprawne) wywołane jego wniesieniem.

Należy zauważyć, że pozew może zostać cofnięty także po wydaniu wyroku, (zgodnie z art. 332 § 2 k.p.c.) aż do jego uprawomocnienia się. W takim przypadku Sąd pierwszej instancji uchyli swój wyrok i postępowanie w sprawie umorzy, jeżeli uzna cofnięcie takie za dopuszczalne. Wynika, z powyższego, że Sąd co do zasady związany jest cofnięciem pozwu. Obowiązany jest jednak zawsze dokonać oceny, czy w świetle zgromadzonego materiału procesowego cofnięcie takie nie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo czy nie zmierza do obejścia prawa (art. 203 § 4 k.p.c.).

Zgodnie z przepisem art. 391 § 1 k.p.c. jeżeli nie ma szczególnych przepisów o postępowaniu przed sądem drugiej instancji, do postępowania tego stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.

Przenosząc te ogólne uwagi na grunt niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny stwierdza, że cofnięcie powództwa ze zrzeczeniem się roszczenia przez stronę powodową w tej sprawie uznał za dopuszczalne w granicach, w jakich wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 8 marca 2012 roku, w sprawie o sygn. akt VIII GC 242/11 został zaskarżony

apelacją, tj. co do utrzymania w mocy nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 29 sierpnia 2011 r. wydanego w sprawie VIII GNc 131/11 do kwoty 888,618,98 zł. W pozostałym bowiem zakresie wyrok ten, jako niezaskarżony apelacją pozwanego, już się uprawomocnił.

Dlatego orzekając na podstawie wyżej wskazanych przepisów Sąd Odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok w punkcie I. w zakresie w jakim wyrok ten utrzymywał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 29 sierpnia 2011 r. wydany w sprawie VIII GNc 313/11 co do kwoty 888.618,98 zł i umorzył postępowanie w tym zakresie. Mając na uwadze fakt, że cofnięcie powództwa przez powoda w tej sprawie odpowiadało zakresowi zaskarżenia tego wyroku apelacją pozwanego, Sąd Apelacyjny uznał, że orzekanie w przedmiocie tej apelacji stało się zbędne, gdyż w istocie przyjęcie za dopuszczalne i uwzględnienie przez Sąd cofnięcia roszczenia z jego zrzeczeniem się przez powoda doprowadziło do sytuacji zgodnej z wnioskami apelującego, co do którego nie istnieje już roszczenie, przed którym podjął obronę. W tej sytuacji również postępowanie apelacyjne podlegało umorzeniu jako bezprzedmiotowe (art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.).

Sąd Odwoławczy uwzględnił jednak fakt, że obrona pozwanego w tej sprawie była celowa także poprzez wywiedzenie apelacji od niekorzystnego dla niego rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji. Mając na uwadze zasadę, że przy cofnięciu pozwu obowiązek zwrotu kosztów procesu obciąża powoda, należało w ocenie tutejszego Sądu obciążyć stronę powodową kosztami należnymi pozwanej. Sąd Apelacyjny miał tu na uwadze, że od początku tego procesu pozwana spółka podnosiła zarzut niezgodnego z prawem materialnym wpisu hipoteki na jej nieruchomości, z której to hipoteki powód wywodził roszczenia objęte pozwem. Argumentacja ta znalazła potwierdzenie w wyroku Sądu Rejonowego (...) w S. z dnia 17 sierpnia 2012 r. w sprawie IC 677/12 i zawiadomieniu o wykreśleniu tej hipoteki. Strona pozwana w apelacji której nie cofnęła, domagała się zasądzenia kosztów postępowania apelacyjnego obok żądania oddalenia powództwa w części, co do której powód ostatecznie cofnął pozew. Zasadnym zatem było na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa w postępowaniu apelacyjnym, ustalonych na podstawie § 6 pkt. 7 w zw. z §12 ust 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U Nr 163 poz. 1349 z późn. zm.).

SSA D. Rystał SSA M. Sawicka SSA M. Iwankiewicz